

Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över En arbetsmiljöstrategi för ett förändrat arbetsliv (SOU2025:73)

Dnr A2025/00628

Sammanfattning

Skolverket uttalar sig om de förslag i utredningen som berör skolans arbetsmiljö och tillstyrker att ett nytt område, arbetsmiljön för elever och studerande, införs i arbetsmiljöstrategin för 2026–2030. Genom att inkludera eleverna i arbetsmiljöstrategin kan skyddet och stödet för elever synliggöras ytterligare, vilket i sin tur kan leda till en bättre arbetsmiljö. Samtidigt vill Skolverket betona att stora delar av det som motsvarar arbetsmiljöarbetet för elever bedrivs utifrån skollagen och läroplanerna, där begreppen ibland skiljer sig från de som används i arbetsmiljölagen.

Skolverkets synpunkter

4.2.1 Prioriterade områden och frågor inom ett hållbart arbetsliv (delmål 1)

Elevers och studerandes arbetsmiljö uppmärksammas och inkluderas i större utsträckning i det systematiska arbetsmiljöarbetet inom skola och högre utbildning.

Skolverket tillstyrker utredningens förslag att arbetsmiljön för elever i grundskolan, gymnasieskolan, kommunal vuxenutbildning och motsvarande skolformer ska bli en mer framträdande del av det systematiska arbetsmiljöarbetet genom att elevers arbetsmiljö utgör ett eget område i arbetsmiljöstrategin. Myndigheten noterar att barn i förskolan inte nämns i utredningen. Skolverket vill framhålla att stora delar av det som motsvarar arbetsmiljöarbete för elever bedrivs utifrån skolans författningar, där begreppen ibland skiljer sig åt från de som används i arbetsmiljölagen. Det handlar exempelvis om 5 kap. 3, 4 och 6 §§ skollagen,¹ enligt vilka

skolan har ett ansvar att säkerställa en trygg och stödjande miljö för eleverna. Även 4 kap. skollagen berör arbetsmiljöfrågor utifrån kvalitet och inflytande. I läroplanernas inledande delar betonas skolans ansvar för arbetsmiljön ytterligare genom fördjupade skrivningar om värdegrund där likabehandling, elevers inflytande, arbete med normer, tillitsfulla relationer och trygghet är centrala delar. En läroplansreform för de obligatoriska skolformerna pågår och förväntas vara färdig 2028¹, vilket infaller under kommande arbetsmiljöstrategis tidsperiod. Införandet av en tioårig grundskola, anpassad grundskola, en sjuårig sameskola och en elvaårig specialskola pågår parallellt. Detta kan komma att innefatta förändringar av de regleringar som idag innefattar elevers arbetsmiljö.

Ett annat område där arbetsmiljöarbetet delvis bedrivs utifrån andra begrepp än de som används i arbetsmiljölagen är elevhälsoarbetet som enligt skollagens kapitel 2 ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och vara en del av skolans systematiska kvalitetsarbete. Elevhälsoarbetet syftar till att skapa hälsofrämjande och tillgängliga lärmiljöer utifrån psykosociala, fysiska och pedagogiska aspekter. Detta arbete stöds och genomförs av en tvärprofessionell elevhälsa som innefattar skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare tillsammans med lärare och övrig personal. Rektor är ansvarig för arbetet. Inom området pågår utredningen En förbättrad elevhälsa, där ett delbetänkande² redovisades i april 2025. Eftersom huvudman har ett ansvar både utifrån skolans författningar och utifrån arbetsmiljölagen kan en gemensam arbetsmiljöstrategi bidra till en ökad helhetssyn på området.

Öka medvetenheten och kunskapen i arbetsmiljöfrågor. Kunskapen om arbetsmiljöfrågornas betydelse för individer, företag och samhälle ökar i samhälls- och arbetsliv, samt på arbetsplatser och i befolkningen.

Skolverket delar utredningens förslag om betydelsen av att öka medvetenheten och kunskapen i arbetsmiljöfrågor. Samtidigt vill Skolverket tydliggöra att det i befintligt regelverk finns stöd för att arbeta med kunskap om arbetsmiljöfrågor på olika sätt inom berörda skolformer.

¹ Skollagen (2010:800). (2010). Stockholm: Utbildningsdepartementet.

² Utbildningsdepartementet. (2025). Kunskap för alla – nya läroplaner med fokus på undervisning och lärande (SOU 2025:19)

³ Utbildningsdepartementet. (2025). Förbättrat stöd i skolan (SOU 2025:44)

På gymnasial nivå³ återfinns kunskap om arbetsmiljöfrågor exempelvis i ämnesplanerna för samhällskunskap och idrott och hälsa. I styrdokumenterna för yrkesutbildningar är arbetsmiljö av naturliga skäl mer framskrivet och återfinns både i examensmålen och inom yrkesämnena. Arbetsmiljö är även en central del av det arbetsplatsförlagda lärandet då detta innebär att elever möter arbetsmiljön i sitt kommande yrke. De yrkesprov i gymnasial yrkesutbildning som är planerade utifrån budgetpropositionen 2026⁴ kan dessutom komma att ge arbetsmiljöfrågorna en mer framträdande roll.⁵ I både grundskola⁶ och anpassad grundskola⁷ är naturorienterade ämnen och slöjd ämnen där arbetsmiljöfrågor kan ingå i undervisningen utifrån kursplanerna. I den pågående läroplansreformen blir kunskap om arbetsmiljö ett av många innehåll som behöver beaktas i dessa kursplaner.

Kompetensförsörjningen förbättras genom att arbetsmiljön beaktas i det strategiska kompetensförsörjningsarbetet.

Skolverket tillstyrker utredningens förslag då myndigheten delar utredningens bild av att kompetensförsörjningen kan förbättras genom att arbetsmiljön beaktas i det strategiska kompetensförsörjningsarbetet. Skolverket vill i sammanhanget betona att lärares arbetsmiljö är en avgörande fråga för att kunna behålla och rekrytera lärare. I myndighetens yttrande över betänkandet SOU 2025:26 lyfts att den reglering av lärares och förskollärares arbetstid som förslås där, innebär att huvuduppgdraget som är undervisning värnas.⁸ Detta kan enligt Skolverket i sin tur bidra till högre kvalitet på undervisningen, bättre arbetsmiljö och ökad attraktivitet för yrkena.

4.2.2 Prioriterade områden och frågor inom ett hälsosamt arbetsliv (delmål 2)

Skolverket tillstyrker utredningens förslag.

³ Skolverket. (2025). *Ämnesplaner för gymnasieskolan*.

⁴ Regeringskansliet. (2025). *Budgetproposition för 2026: Proposition 2025/26:1*. <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2025/09/2025261/>

⁵ Utbildningsdepartementet. (2025). *Fler vägar till arbetslivet!* (SOU 2025:74). Utbildningsdepartementet.

⁶ Skolverket 2025 Grundskolan. [Läroplan \(Lgr22\) för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet - Skolverket](#)

⁸ Skolverket 2025. [Läroplan för anpassade grundskolan \(Lgra22\) - Skolverket](#)

⁹ Skolverket (2025) *Yttrande över betänkandet Tid för undervisningsuppgdraget – åtgärder för god undervisning och läraryrkets attraktivitet* (SOU2025:26). Diarienummer 2025:1085.

4.2.3 Prioriterade områden och frågor inom ett tryggt arbetsliv (delmål 3)

Skolverket tillstyrker utredningens förslag.

4.2.5 Ett nytt delmål 4 om ett innovativt arbetsliv

Skolverket tillstyrker utredningens förslag.

4.2.6 Prioriterade områden och frågor inom ett innovativt arbetsliv (delmål 4)

Skolverket tillstyrker utredningens förslag.

4.3.1 Flera aktörer behöver kroka arm i arbetsmiljöarbetet

Skolverket tillstyrker utredningens förslag med att inrätta en nationell samordningsfunktion.

Skolverket har många olika uppdrag med arbetsmiljökoppling, exempelvis inom jämställdhet, funktionshinder och andra diskrimineringsområden. Skolverket anser att en nationell samordningsfunktion kan vara ett värdefullt stöd i att identifiera synergieffekter mellan myndigheters olika uppdrag samt öka förutsättningarna för att synliggöra helhetsbilden inom arbetsmiljöområdet.

6.10 Konsekvenser av förslagen i relation till barns rättigheter

Skolverket delar utredningens bild av att en tydligare involvering av Utbildningsdepartementet och de statliga skolmyndigheterna i förslaget till ny arbetsmiljöstrategi, i kombination med en nationell samordningsfunktion, kan bidra till att stärka elevernas arbetsmiljö och i förlängningen, barns rättigheter.

På Skolverkets vägnar

Maria Weståker
Avdelningschef

Kristin Holmberg
Undervisningsråd

Handlingen är beslutad i Skolverkets elektroniska ärende- och dokumenthanteringssystem av: Maria Weståker (Signerare) den 2025-10-22.

I ärendets slutliga handläggning har även Anna-Karin Huggare, HR-specialist, Andrej Andreewitch och Sophie Casson Lindbäck, undervisningsråd, Helga Stensson, samordnare och Helen Myslek, enhetschef, deltagit.